

*Uddybende notat vedr. løbende opkvalificering og uddannelse i
Præhospitalet*

Dato 09-06-2021

Sagsbehandler Stine Roer Bolmgren

stine.bolmgren@ph.rm.dk

Tel. +4578414825

Sagsnr. 1-01-72-11-20

Indledning og opsummering

Regionsrådet behandlede den 26. maj 2021 sag vedrørende lokaler til en base og et præhospitalet uddannelsescenter i Silkeborg. Her blev det besluttet, at sagen skulle sendes tilbage til hospitalsudvalget med henblik på yderligere belysning. Sagen blev drøftet på møde i hospitalsudvalget den 7. juni 2021 bl.a. på baggrund af et supplerede notat fra administrationen. Spørgsmål i forbindelse hermed adresseres i nærværende notat.

Den uddannelsesopgave, som Præhospitalet skal varetage, og som Præhospitalet skal bruge uddannelseslokaler til, er den obligatoriske årlige efteruddannelse af ambulancepersonalet, som kan sidestilles med løbende opkvalificering af personalet. Formålet er at sikre at personalet i ambulancerne hele tiden er klædt på til fagligt at kunne varetage arbejdet. Helt konkret, at de løbende opdateres ift. nye procedurer, nye behandlingstiltag og forskningsprojekter, samt at de klædes på til at kunne håndtere nyt udstyr, når det implementeres i regionen.

Det er en uddannelsesopgave, som Falck og Responce tidligere (og i de nuværende kontrakter) har haft forpligtigelse til at varetage. Falck og Responce har selv løst opgaven, på egne lokationer i egne lokaler, uden formaliseret samarbejde med Dapuc eller lignende uddannelsesinstitutioner.

Præhospitalet overtager dermed opgaven fra Falck, hvorfor det ikke forventes at have indflydelse på den kursusaktivitet, Dapuc og lignende uddannelsesinstitutioner udbyder.

Ønsker det præhospitale personale kompetenceudvikling ud over den obligatoriske efteruddannelse, som beskrevet ovenfor, vil det være på f.eks. Dapuc de kan tilmelde sig yderligere kurser. Det vil også fremover foregå præcist som i dag, hvor både det regionale og Falcks personale gennemfører kurser på Dapuc bl.a. med støtte fra fagforeningernes kompetencefonde eller fra arbejdsgiver.

Baggrund og uddybning

Rammen – bekendtgørelse og kontrakt

Omfanget af den årlige efteruddannelse, som fremover skal varetages af Præhospitalet, er bl.a. reguleret i Bekendtgørelse om ambulancer og uddannelse af ambulancepersonale mv. (BEK nr. 1264 af 9/11 2018), hvor det er præciseret, at paramedicinere skal have 5 uddannelsesdage om året. Antallet af årlige uddannelsesdage for behandlere og assistenter, elever og sygetransportpersonale er ikke reguleret af Bekendtgørelsen men i ambulancekontrakterne. I Region Midtjylland er det i de nuværende og kommende kontrakter aftalt, at ambulancebehandlere og assistenter i udgangspunktet modtager 3 uddannelsesdage om året. Omfanget af efteruddannelse i Region Midtjylland er fuldstændig på linje med omfanget af efteruddannelse i de andre regioner.

Opgaven med den løbende efter- og vedligeholdelsesuddannelse/opkvalificering varetages i dag af arbejdsgiverne – de private ambulanceleverandører (Falck og Responce) for deres personale og af Præhospitalet for personalet i de regionale ambulancer.

På baggrund af tidligere beslutning i regionsrådet skal Præhospitalet fra den 1. december 2021 varetage den løbende opkvalificering for alt ambulancepersonale på tværs af leverandører. Dette er tilsvarende Region Hovedstaden og Region Nordjylland, som også kommer til at varetage den årlige opkvalificering ved indgåelsen af deres nye kontrakter.

Indhold og form – tilsvarende på hospitalerne

Undervisningsformen har i Præhospitalet og ved Falck/Responce i de seneste år bl.a. været E-læring, temadage med teori og simulation, scenarietræning, superviseret kørselspraktik og hospitalspraktik.

Fremover er det Præhospitalet, der har ansvaret for efteruddannelsen, som dog fortsat udføres i et samarbejde med Falck. Undervisningen og opkvalificeringen planlægges og udføres af de ambulancefaglige vejledere, der er ansat ved Præhospitalet eller Falck, og som kender både medarbejderne og de interne regionsspecifikke forhold indgående, herunder de sundhedsfaglige retningslinjer, udstyret der anvendes, særlige forhold i samarbejdet med hospitalerne og primær sektoren mv.

Undervisningsformen er i tråd med den måde, der anvendes til sikring af løbende opkvalificering af personalet på hospitalerne. Eksempelvis ved simulationstræning i hjertestops scenarier, tilbud/krav om at gennemføre e-læring i forskellig faglige emner, afholdelse af fælles faglige møder, vidensdeling og drøftelse af patientcases samt UTH'er på morgenkonferencer, efteruddannelse i nyt udstyr, behandlingstil-

tag og procedurer, samt løbende bed-side-teaching. Denne form for løbende efteruddannelse varetages også af de enkelte afdelinger/arbejdsgivere, tilsvarende som det gøres præhospitalt.

Det organisatoriske set-up præhospitalt er anderledes end på hospitalerne, idet den del af Præhospitalet, der består af en række ambulanceberedskaber, er fordelt udover hele regionen, og som derfor sjældent er samlet i ret lang tid på en base. Dette vilkår kan give nogle udfordringer i at sikre den daglige løbende opkvalificering, f.eks. i form af bed-side-teaching, morgenkonferencer osv. Det medfører, at der er ekstra stort behov for at sikre gode rammer, hvor ambulancepersonalet mindst har 3-5 dage på et år til den nødvendige opkvalificering. Dage, hvor de f.eks. kan samles i hold til simulations-træning, faglige sparring, træning i nyt udstyr mv. Udviklingen på det præhospitale og akutte område de senere år, med stadig mere specialiseret behandling præhospitalt, understøtter behovet for at sikre driftsnærhed for den løbende opkvalificering af personalet til gavn for den sundhedsfaglige kvalitet og patientsikkerheden i ambulancerne.

Det faglige indhold i den løbende opkvalificering udspringer i høj grad af fund, mønstre og tendenser i de præhospitale UTH'er, klager og kvalitetsmonitorering af den præhospitale drift. Derudover undervises i brugen af nyt udstyr. At der i efteruddannelsen er direkte sammenhæng mellem de forbedringsmuligheder som findes i f.eks. UTH'er i regionen er essentielt for at sikre driftsnærheden i den løbende opkvalificering af personalet. Et lige så centralt element for at sikre driftsnær opkvalificering er at undervisningen varetages af interne ambulancefaglige instruktører (fra enten Præhospitalet eller Falck), der har indgående kendskab til regionens udstyr, sundhedsfaglige retningslinjer og arbejdsgange.

I 2021 er de to store kompetenceudviklingsområder henholdsvis 'mødet med psykiatriske og sårbare patienter i ambulancen' og implementering af nye defibrillatorer (avancerede hjertestartere), samt Larynxmasker (maske med tube til sikring af frie luftveje) til håndtering af luftveje i forbindelse med hjerrestop.

Grunduddannelser og kurser

Kurser og uddannelser på Dapuc m.fl.

De kurser og uddannelsesforløb, der udbydes på Dapuc (Silkeborg), UCN (Aalborg), Rybners (Esbjerg) m.fl., er uddannelse ud over den årlige obligatoriske efteruddannelse/løbende opkvalificering, der varetages af arbejdsgiver/regionen.

Hvis dette sammenlignes med det set-up'et på hospitalerne, svarer kurserne ved f.eks. Dapuc til de kurser, der udbydes ved VIA, SOSU Østjylland eller regionens Center for Kompetenceudvikling til øvrigt

sundhedsfagligt personale. Emnerne og kurserne dækker meget bredt fra sundhedsfaglige områder (f.eks. 'Kost til børn og unge') til mere generelle emner (f.eks. 'Daglig vejledning – bliv god til at vejlede') og også de præhospitale emner ved bl.a. Dapuc ('Præhospitale fødsler').

Denne type kurser kan personalet fra hospitalerne og præhospitalet tilmelde sig og deltage i med brugerbetaling, bl.a. med støtte fra fagforeningernes kompetencefonde eller fra arbejdsgiver.

Kurserne foregår som udgangspunkt uden for arbejdstiden, men kan også i nogle tilfælde foregå i arbejdstid, hvis det aftales med arbejdsgiver. Deltagelse i disse kurser udspringer ofte af ekstra videbegærlighed eller ønske om mere uddannelse end det arbejdsgiveren er forpligtet til at levere via den årlige og løbende obligatoriske opkvalificering.

Efterspørgslen på denne type kurser ved f.eks. Dapuc forventes ikke at blive påvirket af, at Præhospitalet hjemtager og fremover kommer til at varetage arbejdsgiver-forpligtelsen for den årlige opkvalificering af ambulancepersonalet.

Ambulancebehandler – grunduddannelse og paramedicineruddannelse

Grunduddannelsen til ambulancebehandler varetages af to erhvervsskoler i landet, på henholdsvis Rybners i Esbjerg og U/Nord i Hillerød. Opgaven med varetagelse af ambulancebehandleruddannelsen var i udbud i 2018, hvor de to erhvervsskoler vandt opgaven.

Paramedicineruddannelsen varetages på Professionshøjskolen UCN i Nordjylland. Uddannelsesopgaven var i udbud i 2012, hvor UCN vandt opgaven og har varetaget uddannelsen siden.

Begge grunduddannelser er fuldstændig adskilt fra den efterfølgende årlige opkvalificering der varetages af arbejdsgiver og vil derfor ikke blive påvirket af at regionen hjemtager denne opgave. Om noget vil uddannelsesinstitutionerne opleve et øget optagegrundlag i de kommende år, idet regionsrådet har besluttet at øge andelen af ambulancebehandlerlever (årligt mindst 5 %) samt andelen af paramedicinere (40 % i 2030).